Peste 1,8 milioane de persoane se afla în evidentele serviciilor de probatiune în Europa (studiu CoE)

Numarul persoanelor care fac obiectul sanctiunilor alternative pedepsei cu închisoare si plasate sub supravegherea serviciilor de probatiune este în crestere în Europa, în paralel cu diminuarea populatiei din penitenciare, releva o ancheta a Consiliului Europei ale carei concluzii au fost facute publice marti. România se numara între tarile cu cel mai mare numar de persoane aflate în evidenta acestor servicii.

Potrivit anchetei anuale SPACE II a CoE, peste 1,8 milioane de persoane se afla în prezent sub supravegherea serviciilor de probatiune din Europa. Numarul lor exact era, la 31 ianuarie 2018, de 1.810.357 de persoane sub auspiciile celor 41 de servicii de probatiune participante la ancheta, ceea ce înseamna o rata globala de populatie sub probatiune de 169 de persoane la 100.000 de locuitori.

Ancheta contine date privind persoanele executând diferite tipuri de pedepse alternative, cum sunt supravegherea electronica, munca neremunerata în folosul comunitatii, arestul la domiciliu, regimul deschis sau semideschis.

Analizând datele furnizate de cele 34 de servicii de probatiune care au participat si la studiul din 2018 si la cel din 2016, realizatorii studiului au constatat o crestere a numarului de persoane aflate în probatiune de la 1.540.578 la 1.723.653. În paralel, populatia din penitenciarele din Europa a scazut în 2018 la 102,5 detinuti la 100.000 de locuitori, conform statisticilor anuale recent publicate ale CoE (SPACE I), aminteste comunicatul.

Ancheta mai constata între altele ca masurile neprivative de libertate continua sa fie rar utilizate ca alternativa la arestul preventiv, proportia mediana a persoanelor plasate sub supravegherea unui serviciu de probatiune în vederea procesului fiind de 3,3%.

Serviciile de probatiune cu cel mai mare numar de persoane în evidenta sunt cele din Turcia, cu 471 de persoane la 100.000 de locuitori, Belgia - 426, Marea Britanie (Scotia) - 411, Lituania - 392, Rusia - 350, România - 343, Letonia - 333, Estonia - 331, Republica Moldova - 321, Marea Britanie (Anglia si Ţara Galilor) - 317. Tot peste media europeana se situeaza Portugalia - 300, Franta - 262, Olanda - 251, Republica Ceha - 248, Slovacia - 223 si Malta - 217.

Nivelul ridicat al populatiei sub probatiune constatat în mai multe tari ilustreaza raspândirea rapida a pedepselor alternative pe întregul continent, desi cu diferente importante de la o tara la alta. În majoritatea acestor tari, rata înregistrata în acest sens o depaseste deja pe cea a populatiei din închisori (numarul de detinuti la 100.000 de locuitori). Între tarile care fac exceptie de la aceasta regula figureaza Serbia, Norvegia, Elvetia, Bulgaria, Spania (administratia nationala), Azerbaidjan si Rusia.

În acelasi timp, sunt si tari unde rata populatiei sub probatiune si a celei din închisori sunt amândoua deosebit de ridicate, aceasta fiind situatia în Republica Ceha, Republica Moldova, Rusia si Lituania, sau sunt amândoua scazute, cum este cazul în Norvegia, Elvetia, Finlanda, Islanda si Monaco.

Adunând numarul total al persoanelor din evidenta serviciilor de probatiune cu numarul total al detinutilor, rezulta ca peste trei milioane de oameni se aflau sub supravegherea serviciilor penitenciare si de probatiune ale Europei, la 31 ianuarie anul trecut, releva raportul CoE, care a mai constatat ca tarile cu cel mai ridicat nivel de persoane în evidenta serviciilor corectionale sunt Rusia - 769 de persoane în probatiune sau detentie la 100.000 locuitori, Lituania - 627, Marea Britanie (Scotia) - 548, Republica Moldova - 536, Letonia - 528, Estonia - 522, România - 461, Marea Britanie cu Anglia si Ţara Galilor - 459, Republica Ceha - 456, Portugalia - 430, Slovacia 407, Franta - 365 si Azerbaidjan - 342.

Aceste tari se situeaza totodata deasupra ratei mediane europene, care este de 318 de detinuti si persoane sub supraveghere la 100.000 de locuitori.

Studiul a mai aratat ca strainii reprezentau 7,1% din numarul total de persoane în evidenta celor 22 de servicii de probatiune care au furnizat acest tip de informatii. În acelasi timp, strainii reprezentau nu mai putin de 24,7% dintre detinutii din administratiile penitenciare din aceleasi tari, diferenta care poate fi explicata prin mai multi factori, în special faptul ca îndeplinirea conditiilor cerute pentru punerea sub probatiune este în general mai dificila pentru un cetatean strain decât pentru un cetatean al tarii respective. Cei mai multi straini în probatiune au fost înregistrati în Monaco (68,8%), Elvetia (35,8%), Cipru (27,3%), Luxemburg (25,%), Austria (24,4%) si Catalonia, în Spania (24,3%).

Totodata, în medie, circa 11% dintre persoanele în probatiune sunt femei, care constituie 6% din populatia din penitenciare, conform raportului SPACE I, mai indica SPACE II. Serviciile de probatiune cu cea mai ridicata proportie de femei în evidenta sunt cele din Monaco, cu 18,8%, Republica Ceha - 15,8%, Austria - 14,5%, Slovacia - 14,4%, Marea Britanie (Scotia) - 13,8%, Irlanda si Danemarca - fiecare cu 13,5%. La polul opus, cele mai putine femei sub probatiune au reiesit a fi în Grecia - 3,4%, Cipru - 5,3%, Bulgaria - 5,4% si Serbia - 6,2%.

De mentionat de asemenea ca, dintre persoanele aflate sub supravegherea celor 23 de servicii de probatiune care au furnizat informatii privind tipul de infractiuni comise de cei aflati în evidentele lor, 26% au fost sanctionate pentru infractiuni împotriva persoanei, 26% pentru infractiuni împotriva proprietatii, 16% pentru infractiuni legate de droguri si 16% pentru infractiuni legate de traficul rutier. Cea mai mare proportie de persoane aflate în probatiune pentru infractiuni contra persoanei a fost înregistrata în Scotia (Marea Britanie) - 57%, urmata de Luxemburg - 46,4%, Finlanda - 40,7% si Olanda - 39,9%. În Spania - 38,1%, Suedia - 32,3%, Letonia - 25,8%, Italia - 21,7% si Grecia - 18% au fost înregistrate cele mai ridicate proportii de persoane sub probatiune pentru infractiuni legate de droguri, iar în ce priveste infractiunile împotriva proprietatii pe primele locuri se afla Irlanda - 48,2%, Letonia - 36,3%, Croatia - 36,2% si Rusia - 34,5%. Proportia persoanelor sub probatiune pentru infractiuni legate de codul rutier a reiesit a fi cea mai ridicata în Republica Moldova - 43,5%, România - 40,9%, Italia - 32,6% si Belgia - 30%.

Raportul anual SPACE II face parte din ancheta SPACE realizata în fiecare an pentru Consiliul Europei de Universitatea din Lausanne, sub conducerea profesorului Marcelo Aebi, iar concluziile sale vor fi prezentate în cadrul Conferintei directorilor de servicii penitenciare si de probatiune din Consiliul Europei, prevazuta sa aiba loc la 21-22 mai la Ayia Napa, în Cipru.

Dintre cele 47 de state membre ale Consiliului Europei, la studiul SPACE II pentru 2018 nu au luat parte Albania, Marea Britanie (Irlanda de Nord), Georgia, Liechtenstein, Macedonia de Nord, Polonia, San Marino si Ungaria, iar Bosnia-Hertegovina nu dispune de o agentie pentru servicii de probatiune si nu a putut furniza date.

CoE îndeamna de mai multi ani statele membre sa recurga cât mai frecvent posibil la sanctiuni si masuri alternative pedepselor cu închisoarea, întrucât aceste masuri alternative pot contribui în mod eficace la insertia delincventilor în societate, pot îmbunatati functionarea închisorilor si preveni suprapopularea acestora.

În 2017, Comitetul de Ministri al CoE si-a actualizat recomandarea din 1992 privind regulile europene referitoare la sanctiuni si masuri alternative, prin care invita tarile membre sa aplice astfel de sanctiuni într-un mod echilibrat si corect, tinând cont de infractiunile comise si profilul autorului infractiunii, obiectivul fiind de a încuraja statele sa le utilizeze ca alternativa la închisoare si nu ca sanctiuni suplimentare. Numarul ridicat al persoanelor aflate sub probatiune indica faptul ca extinderea acestui domeniu al sistemului justitiei penale a început deja în unele tari.